

Gabrielle Togsverd-Nilausens prædiken 2. søndag efter helligtrekonger

Taler

Gabrielle Togsverd-Nilausen
Sognepræst i Gilleleje Kirke

Dato

14. januar 2024

Sted

Gilleleje Kirke

Omstændigheder

Prædikentekst

Johannesevangeliet kapitel 4, vers 5-26

Det er ikke en helt almindelig dag, og det er næppe gået nogens næse forbi, at vi i dag siger farvel og tak til vores dronning, som har siddet på tronen i 52 år. Samtidig får vi i dag en konge, nemlig Kong Frederik den 10. Selvom han er noget ældre end mig, så husker jeg, hvordan han kæmpede i sine yngre år. Han virkede ikke til at ville være konge. Det var som om, han ikke helt vidste, hvordan han skulle gribe sit liv an, at han egentlig ikke ønskede at være den, han var. Når jeg tænker nærmere over det, så forstår jeg det godt. Tænk at være født ind i et liv, hvor alting nærmest er bestemt for én på forhånd.

Vi er i helligtrekonger-tiden – epifani-tiden, hvor det lille barn i krybben pakkes ud af sit svøb. Nu åbenbares det for hele verden, hvem han i virkeligheden er. Det er samme tema, som alle teksterne i helligtrekonger-tiden kredser om. *Kristus, det er mig, den der taler til dig*, siger Jesus direkte til kvinden og understreger med det, at han virkelig *har* autoritet til at sige alle de grænseoverskridende ting, som han gør. Jesus er Kristus - manden, der er kommet for at gøre op med det begrænsede og begrænsende syn, vi har på hinanden og på Gud. Udvide vores horisonter, så vi får plads, og selv giver plads, til at kunne være dem, vi er.

Vi kan måske synes, at det bare er en hyggelig og underfundig fortælling om en mand og en kvinde, der mødes ved en brønd, men i virkeligheden så rykkes der voldsomt ved opfattelsen af, hvem *vi* er, og hvem *Gud* er. Et opgør med de opfattelser, der er begrænsede og begrænsende.

Hvordan kan du, en jøde, bede mig, en samaritansk kvinde, om noget at drikke, spørger kvinden undrende til det, der dengang faktisk var en ret grænseoverskridende handling. Ét er, at Jesus sådan er alene med en fremmed kvinde. Noget andet er, at hun ovenikøbet er samaritaner - dem, som jøderne ringeagtede allermest og anså som de allerværste kættere. Med en enkelt handling bryder Jesus med både de nationale, etniske, kulturelle og religiøse skel, der var mellem de to folk. Bryder med den begrænsende forestilling, at det kun er jøderne, der er Guds udvalgte folk. Alle de grænseskel, som mennesker er så gode til at sætte overfor hinanden og overfor vores adgang til Guds kærlighed, fejles væk. Om du er jøde eller samaritaner, dronning eller konge, mand eller kvinde, rig eller fattig, så er du på lige fod med alle andre et Guds barn.

Kvinden har ikke en mand, påstår hun. Nej, hun har ikke én mand, hun har haft fem mænd og lever nu på polsk med den sjette. Heller ikke den konstatering får Jesus til at trække sig. Overholdelse af Moselovens begrænsede og begrænsende moralske forskrifter er heller ikke det afgørende for, om kvinden er et Guds barn. Ikke i Jesu øjne. Han ser hende, som hun virkelig er, og bliver ikke forskrækket over synet. Hvor vi derimod er så hurtige til at dømme hinanden, til at trække snævre moralske grænser for hvem, vi har lyst til at være i fællesskab med, dér bliver vi hér mødt med et langt mere overbærende blik på dét at begå fejltagelser. Et blik der siger; det er menneskeligt at begå en fejl eller fem - også som kommende konge for den sags skyld. Guds kærlighed er nådig og tilgivende og en støtte til, at vi i den rette Ånd ser os selv og vores uheldige mønstre i øjnene, så vi kan lægge vejen om. At vi ser på hinanden med lidt mildere øjne. Igen bliver grænserne for fællesskabet altså udvidet.

På Jesu tid var opfattelsen, at Guds nærvær helt konkret var at finde i templet i Jerusalem og intet andet sted. Samaritanerne tilbad den samme Gud som jøderne, men holdt omvendt fast i, at det kun var i deres tempel på bjerget Garizim, at man kunne møde ham. Begge sider var fortalere for, at adgangen til Gud var stærkt begrænset. At det eksklusive sted, hvor han var til stede, i sig selv besad en hellighed. Som vi hørte, havde allerede Kong Salomo blik for det absurde i, at Gud, som selv ikke himlen og himlenes himmel kan rumme, skulle kunne rummes i det lille hus, som templet var. Og Jesus sprænger grænserne fuldstændig: Det er hverken i Jerusalem eller på Garizim - eller i Gilleleje Kirke kunne man tilføje - at vi eksklusivt kan møde Gud. Gud er *Ånd* og er nærværende alle de steder, hvor vi i den rette ånd søger ham. Sandhedens og kærlighedens inkluderende Ånd. Vi er Guds tempel hver især og bolig for hans

Ånd - de levende sten, som kirken bliver bygget af, når vi mødes i fællesskab.

Dronning Margrethe har været flittig kirkegænger gennem årene. Hun har siddet i kirker med andre kirkegængere, også rundt om alteret. Hun har i mine og mange andres øjne været en god og dygtig regent. Hun har vist, at selvom hun er dronning, så er hun i kirken på lige fod med alle os andre, og det er netop den kristne tankegang; at for Gud er vi alle lige. Man kan på den måde som menneske have flere identiteter, og eksemplet med dronningen viser, at vi udover vores egen identitet har flere former for identiteter, for der findes fx også en fælles identitet. Vi er ikke bare os selv, for vi indgår i et fællesskab med andre mennesker, både her i Gilleleje, men også i Danmark og i hele verden. Og jeg vil vove den påstand, at vores kongehus faktisk spiller en rolle i vores fælles identitet. Det danske monarki er blandt de ældste i verden, og selvom der findes skeptikere, og der utallige gange er blevet regnet på, om det kan svare sig, så er konklusionen altid, at det kan det. Det danske kongehus skaber en nemlig en sammenhængskraft, som ikke kan købes for penge. Kronprins Frederik er ikke som sin mor, men han er med årene vokset med opgaven og virker nu oprigtigt talt klar til at skulle overtage titlen som Danmarks regent.

Over det nationale, det etniske, det kulturelle, det politiske fællesskab, er der dog et åndeligt fællesskab – et fællesskab med vide grænser. Et fællesskab, der hverken er begrænset og *begrænsende*. Det eneste adgangskrav, der gives - den eneste grænse for adgang til fællesskabet er, om vi tror på at Jesus er Kristus. Livets kilde, der kan slukke vores tørst efter at høre til et sted, hvor vi altid er elsket. Et sted, hvor vi altid er set og gennemskuet og frit kan stå ved dem, vi nu engang ér - med alle vores skævheder og fejl, uden at vi af den grund bliver ekskluderet fra det gode selskab.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Kongehuset, Prædiken

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/gabrielle-togsverd-nilausens-praediken-2-sondag-efter-helligtrekonger>